

Соколёнок

4/2017

июль-август

Лачын

ДАГЪЫСТАН РЕСПУБЛИКАЙН КЪОНИ ВУЗЕЕ СА ЙАИХХЪЕ КЪЕККАН УШАХАРШЫН ЖУРНАЛ

УШАХААР ЙИШЫН ТЕЛЕДЖАГЪ ВОД

КЪЫПЛИНА

Валегь ГЪАМЗАЕВ

Ыл`, ыл`,
Хъады къыл`.
Гыгын ушах
Былахыл`.
Нахъана бес
Джо гъаъас,
Пыран къел,
Пыран хыл`?

КОКАЙ

Шы кокай гъавъу къийна,
Вергъеныб йидж хъооджуна.
Къумуке вухъеейиб мана,
Лап итдегъес гъакIенийна.

Хъаваалес гъаIше далгъа,
Оохъанас чише мана.

ВЕРЫГЪ

Верыгъ, къыIбына кокай,
Шасыб гъевле ваке пай.
Эхъал` кIивчIе сувале,
Меб мичIееб шынкъааI абле.

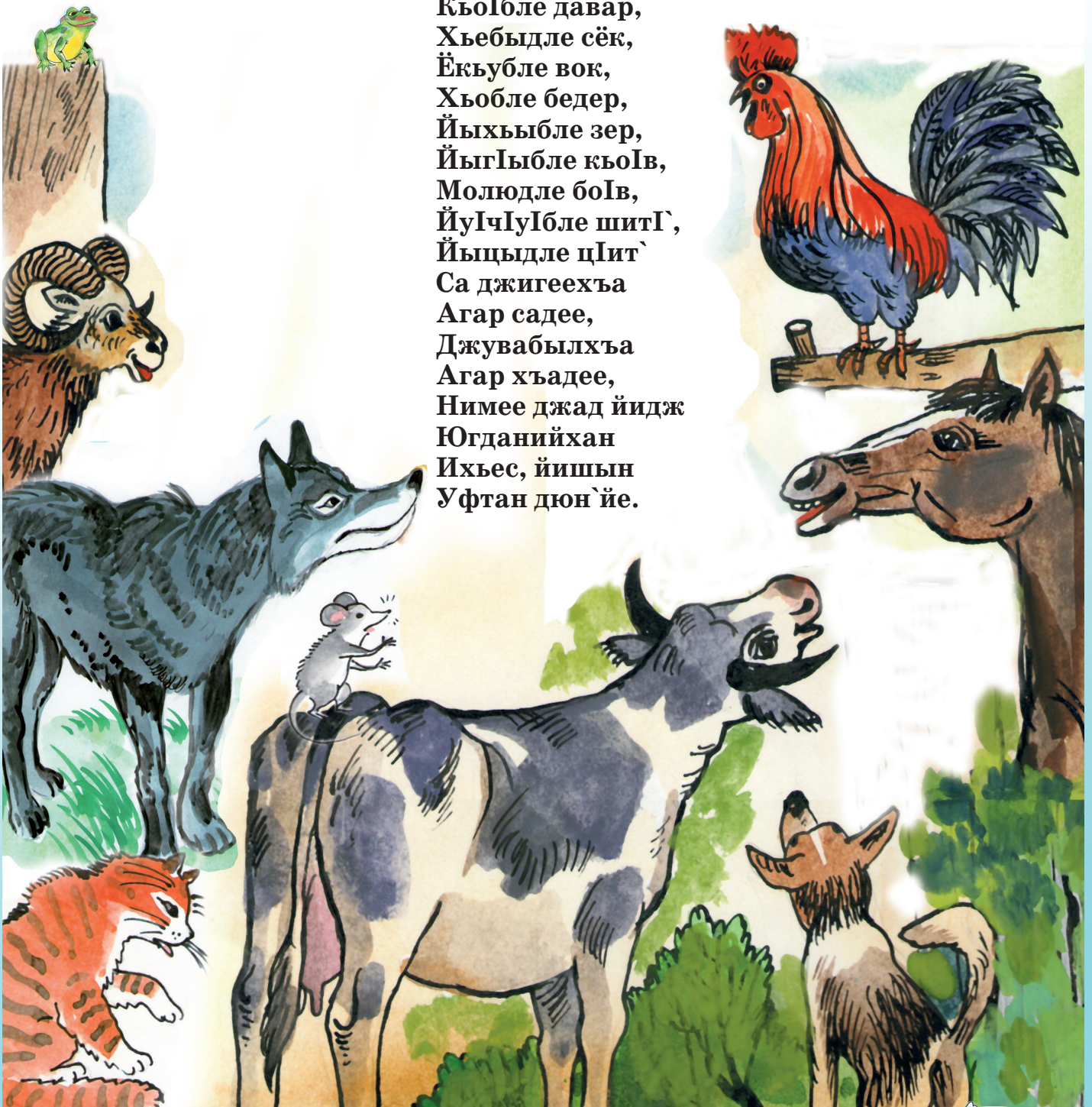
ХУРУН БАЛАБЫ

Мактабеехъа ааІн хурун балабы,
Зас вушун гыргынбы гееб вуккананбы.
Шу йизди багъын райгъаІнбы, вардбы,
Шу къавджийнкъаІ ааІ йикГеедын дердбы.
Шу девхъее, гъайын дюн`йе кІабкІел илдякка,
Шу девхъее, гъайын дюн`йе сийкъал, илекка.
Багъалын хылепбыд гьодкийн эбалхъа,
Ушахни вукІлел оо сийкІал моохалхъа.
Шу, йизын балабы, шу, йизын тІетГбы,
ТІетГбы дехъее хъуІдооІ бул`булюн шечІбы.
Садджу хъаІдхъее вушун ихъеджын баІгъсбы,
Хъаледжын гъамбаше аІхъаІнайн сесбы.
ХъаІдхъийн оІгее хъавъу сана-санкъуле,
Дек`къяр бабабышле, дихбы дек`киле.
АцІан, шу ааІсынбы манбышлеб гъихъа,
Вухъее гъамбазар шу китабыка.
Мактабеехъа ааІн хурун балабы,
Зас вушун гыргынбы гееб вуккананбы.

СА ДЖИГЕЕХЪА САВААЛЕ

Са джанавар,
КъоӀбле давар,
Хъебыдле сѣк,
Ёкъубле вок,
Хъобле бедер,
Йыхъыбле зер,
Йыгъыбле къоӀв,
Молюдле боӀв,
ЙуӀчуӀбле шитӀ,
Йыщыдле цӀит`
Са джигеехъа
Агар садее,
Джувабылхъа
Агар хъадее,
Нимее джад йидж
Югданийхан
Ихъес, йишын
Уфтан дюн`йе.

ЗУБЕЙДА

(Ойгилын 3-тэсди нумрее)

– Эгье йыгъни агъайкӀле, вуджее кӀарын палтар алеъэджын, нягас увгьее, сайыр джукӀле зы къайджес деш. Дек`кисахъа – Лекахъа аркӀынникъаӀ, хаан акка гъакъвареъэджын ва сайыб тӀоӀъ парчаламышеъэджын, – ман джуваббы увгъу, Зубейда алийхы иекӀанна.

Мана аркӀын мее, вазирее вееба ханни духайни палтарыке гыттибаӀхаӀ. Ханна дих някӀеенче оза хъехъе.

– Зубейда арынане? – ханни дихее вазиреке хъийгӀан.

– Арына, анджах гъу някӀеенче сугъоцагъас манкъыке даӀхыӀна, – вазирее джаваб хъеле.

– Гъуджоона Зубейдее увгъу? – хъийгӀан ханни дихее вазиреке.

– Манкъее увгӀийн, гъу кӀаарын палтар алеъэ, нягас увгьее, вакӀле йидж сайыр къайджес деш.

– Медын гъуджоона увгъу Зубейдее? – хъийгӀан ханни дихее.

– Манкъее увгӀийн, гъу аркӀын мее хаан акка гъакъвареъэ, сайыб тӀоӀъ тикаламышеъэ.

Ман джуваббы къайхы мее, ханни дихее къагеенче хинджал хъыгъайшу эйгье:

– Йизди хавун акка гъу ворна!

Вазиреле кӀена хинджал ыӀхыӀ гекӀа. Хаахъа аркӀын ПершаныкӀле эйгье:

– ТӀоӀъ йизди хаана гъу ворна!

Манар, хинджал ыӀхыӀ, геекӀа.

Ханни дихее хъобкуна хабар гъавъуйле хъийгъа, дек`кее эйгье:

– Йыгъни язее Зубейда вас йихъай къисматда деш водун. Йизда дих, мана

кӀелийханеъэ.

Анджах ханни дихыке Зубейда кӀелийханеъэс деехаӀ, мер мана яр тӀабалееъэс сафарийлхъа хъигъечӀе. Гъини элес ханни, дихее гъамбазийвалла гъаагъас дост аляратӀа. Гъинбы ал`гъааӀ сувабы, дюз`бы гицӀидхъу. Дюл`тийкеий Самураке шигъалбы гъаа илгъеобчӀы, мызарайбы хъакъявгъу, анджах достаршыкӀле никнена гол`идяааке. АлкӀалнани сувалхъа гъибхъырийнкъаӀ, авееке кӀыл`ын хав. Мани хавни мигъманаар къаршылемишаагъани утагъее одхъанан кар, илӀгъасын чей, къалябкӀасын темизин тюли ыхъа. Амма мани хаагъар эйси ыхъа деш.

– Хавуд де, анджах дешуд дегье аху караматбы. Эйси аркӀынур. Манкъее мигъманна гыӀрмаӀтыб гъивааджы. ЭйсийкӀле сагъулва эгъес ыккан, – ханни дихее эйгье.

Достарше тохувхъесын мееган кар одхъун, някӀбы гъагъас къалябакӀа. Ханни дихна дост, гъаӀкена дост ыхъа. Манкъее улепбы гъадаха, амма никӀеехъа идяйкӀан. Сура хаӀмде гъинкъукӀле хъурк` ыӀгъийкаран сесбы къийххъе. Янык`ни гозее аккайи диваруд сана-санчыка йишонагъа:

– Дек`, ши къийна хаагъаб текба дише вобунбы?

– Деъэш, къийна йишин мигъманаар ханна дихый джуна дост вобунбы.

– Няхъана манбы вуӀххъаӀ? – аккайн диварыке хъийгӀан.

– Манбыше идяакесын кар тӀабалагъа. Манбыше Гозел` –

Зубейда тIабалееъэ
ворна. Мана кьаIс
хъидеехъен аазыр
сен водун.

– Зубейда, хъян
илэгъан кьабне водун?

– Деъэш, Зубейда
ичий ворна.

– З у б е й д а
тIабалееъэс манбы-
шыс кумаг гьаъас
ихъес дишде?

– Ихъесын. Амма
ман гьаъасди меega
кьаIгъраман ихъес
ыккан. Асманбышке
алла айгъырыка су-
валхъа илхъечIес
ыккан. Чейлягъни
кьайейк` авгъанче
чуIмк` алябтIас вуккан,
манчыка дерягъеенче
йаIхъ гьааъас
вуккан. Саджу мани
йаIххъыIл Зубей-
дайсхъа ыIххъаIс
аIхаIс.

– Мани йаIххъыIни
гьаIкIее мигъманаршикIле эгъес
ихъес дишде?

– Ненкъвейий мана хабар гьу-
ву, мана хъеххъуйни осалхъайий
кIаарни кьаейлхъа сакIалас. Аккайн
кIорааленче нафас аляатIу эйгье:

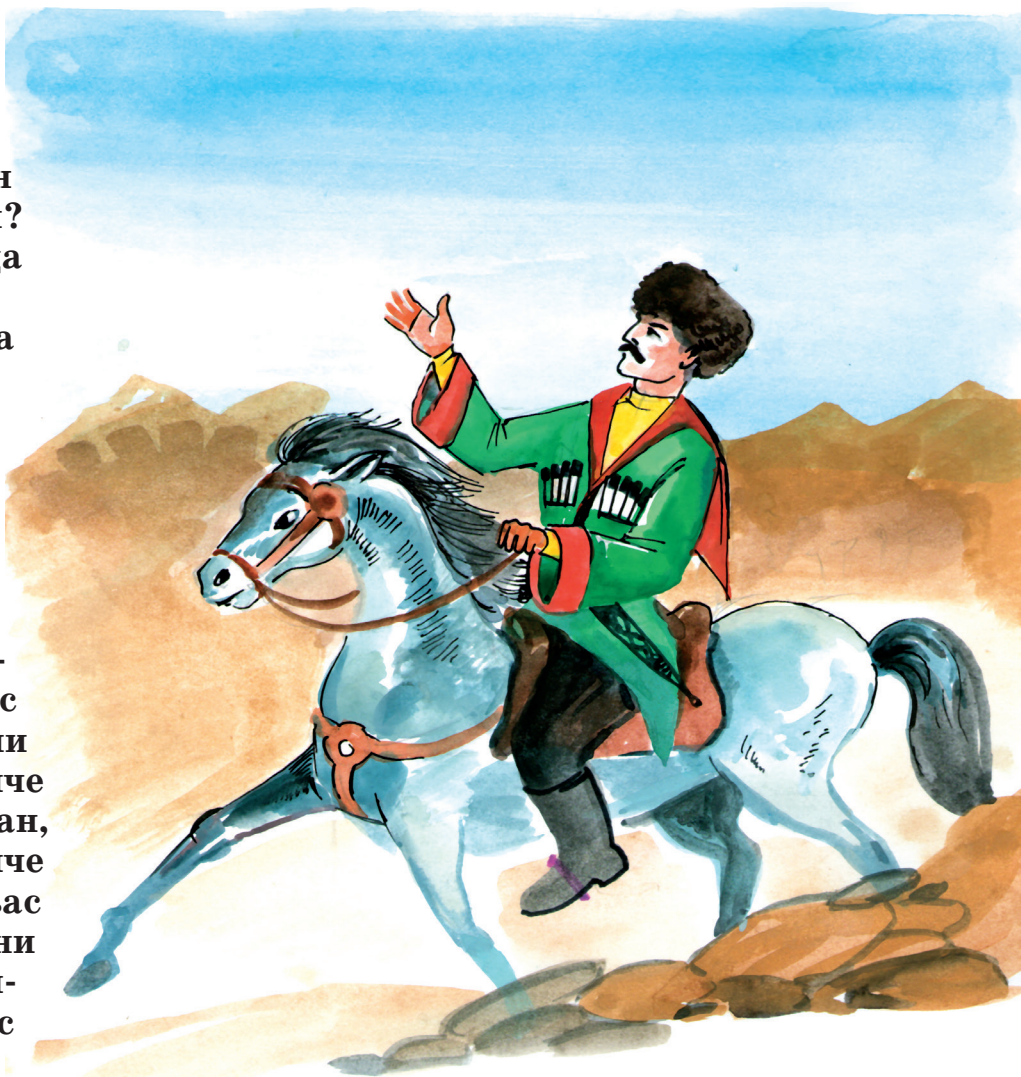
– Манке гьасре шаваа джад
шавукIле джад вуччуд джад
иммейгъеджын.

Ханни дихни достее аккайнний
диварни гафылхъа кIыры гяххъы
таамыхъайнкъаI суIпний ачмышхъа.
Яныл`ни гозеенче йишонааъан сес
адкIынийн. МичIеед манкъвее ханни
духайке хъийгIанан:

– ХаIмде вушуджар шассахъа ары
деш, гьидчуд кьйхъы дишде?

– Деъэш. Зынар гьу хъинне никIее
ыхъа. Гьидчуд кьайхъы деш, не
къаджы деш – джаваб хъелен ханни
дихее.

Достарше каран тIаIгьаIм гьаъы,
меб йаIххъыIлхъа хъигъеобачIенбы.

АIл`гьааI-аIл`гьааI суvasхъа
гьибхъырийнкъаI, ханна дих манчын
тикын доламабы кьаджы, матхъана.
Достее эйгье:

– Няъас ши махъа илхъидеобчIес?

Мана гичIу джуни балканыле,
оIгеехъа гьбчы, быIт`тиххъа
атIийкъанна. Сувани кьомахъа
илхъеебчIы мее, гьинбышыкIле
шени сурак` авуб дерягъ кьоодже.
Къантаргъабы балканаршын аххъы,
достар явашба-явашба гебаче.
Къаейк` авуб ханни дихни достыкIле
чуIмк` авееке. Мана деръягъни
хъинес хъивхъарааъа. Дерягъ
аIраIламишивхъа йаIхъачмышоохье.
Достар Зубейдайсахъа аIлгьааIни
йаIххъыIн авайкIан. МаIнкъыIни
оIлкайл` гьиргын кар, цIа хъидхъу,
пIажар ыхъйле хъийгъан хъинне,
кIаарда, нафас дена ыхъа.

(Хъийгъийн хъалесын)

Са вазирна хабар

(Огийлгын 3-тэсди нумрее)

Саъан майдамахъа гыргын джамагъагт,
Аху асырбышике гьамагхуудын адат.
Къурмишаъа джааъад экида дарагъадж,
Хъехъи майдамыке са къехъуйин садж.
Джамагъагт гыим дена матхъа илякка,
Вазираршина зор гикласур ыккан.
Алхъараччи вазир ахтывалеехъа,
Авгъанче джамагъагт илякка джухъа.
Шагый джун вазирар самейни сурак,
Хабар гыняхуиб воб, дешин тахсир зак.
Джинаяткар гиваханаъассе олгее,

Илѣззур гъаѣана къаджести джигее.
 ХъийГанан, гъиджойи вод ихтилет хъиккеен,
 Манкъуни йикГ`едын ацѣахъести мееган.
 Вазир бойлемышхъа гъаарни суралхъа,
 Джуваб эгъес сийкѣал джамаѣаГтылхъа.
 Гъаманкена хъайли кѣыреехъа сес:
 –Йизын бордж няхъане ыхъа эгъе бес?
 Йигъын хъикѣуй, ахуй ацѣа деш закѣле,
 Гикѣасе оГгее экѣда бордж хъеле.
 Вазир экѣра башда ээхъена ишис,
 Ихтилят иняхѣуд гъаѣа гъинбышис.
 – Гъуѣрматнан джамаѣаГт, угъорна Аллагъ,
 Вазирар, вакилер, рагъыѣмнана шагъ.
 Кѣыры югда гъеле джуваб эгъес зы,
 Иляке нядый вод тахсирбы йизын.
 Йиххъыѣни готѣбышда гъаѣана хабар,
 Джунни тахсирбышда мана воб сабаб.
 Утагъееѣад джунни, кѣадееѣад рафыл,
 Борджес алятѣуйин дюгул гъаѣу пыл.
 Къахивле нукарар алятѣу хъалес,
 Варрыйисхъа мани экѣда ман хъилес.
 Яманда дагъамда зас ыхъа ман бордж,
 Дарее имахваджен тезе варры чодж.
 Гойнер мер сийкѣал вазир шагъылхъа,
 Кѣыры гъиле югда вассе са залхъа:
 –Сенбына зы ийкар къуллух гъаѣа вас.
 Аѣхирее гъиджоойи ыхъа чике зас.
 Хаѣдда аѣйиббышда эѣеси ыхъа.
 Гъаѣшдер тахсир дешда хъикѣасмы гехъа?
 Йигъна къарг багъееѣаб тѣетГ`-тѣелее вобна,
 – Къахивле нукарар хъаваалес мана.
 Къарг хъооѣхъу оохъанас деш аваакѣу зак,
 Сабырле къаѣархъуй деш аваакѣу вак.
 Къоѣдле ихтилет хъунащел алла,
 Гъар карана шагъад угъаѣар Аллагъ.
 Мыса джар манкъыни хатрес хъетѣу деш,
 Хъеѣцѣалиле гъеххада санад гъаѣу еш.
 Са къапаз хъоотѣавъу, деш ихъес данмыш,
 Чиниб иняхъа меega гъивхъаравъу иш.
 Кандирана курмак гивабхын угъа,
 Вазирыкѣле къоодженбы нукарар хъыѣгъаѣ.
 Гивкѣува увгъона гъина къарг ана,
 Чини гарданееаб яйлыгъ чѣарана.
 Шагъ къелилхъа хъыхъа къаргасхъа гъойгъар,
 Битюн джамаѣаГтыд хъигъна гъойгъар.
 Илѣрзылни джигее ахвана вазир,
 Йиххъыѣни готѣбышин ачмышаѣы сирр.

Синъырийни йишцена хабар

(Оггил`ын 3-тэсди нумрее)

Джинааршыни паччагъее меед эйгъен:

– Зале хъимеекбаИн, зы вас кумаг гъаъас ыккан. Вас гъиджойий ыккан эгъе.

Танбал хъунаще цетда манкъук кыры илихъен. Хъийгъа эйгъен:

– Зы вакIле гъиджооне эгъес. ЗакIле ненчена ацIахъес гъу гъаIкIерар джинаршина паччагъ ыхъай. Гъу зас кумаг гъаъасва эйгъенкъа, зы манчис разейхъена. Эй, паччагъ, вакIле къеджен заке хайына иш ваахаI деш. Зы ини мысибате хъае арчу. Еде адамий алдамишауна, заке гыргынкар аIхава. Анджах заке ненаджаб иш деш ваахаI. Еде зас кар хаIтхъау деш. Иняайыб са хав гъаIына хъа воб. Адамий вакъаIбышысхъа аркIын, сайыр юхъан хъалес. ЗакIлед увгъойнки мани хъабышке вудж хъалессе балканыс чул, хурджун, кече, хаахъад ёргъан – душаг, халче хъехе. ГъаIшеде зы айхуна гъиджоомы гъаъас. Агар гъу гъаIкIедад зас кумаг гъаъас ыкканхъе, гъайын ишбы къаджес кумаг гъеъэ.

– Джинаршыни паччагъе манкъук кыры илихъен. Хъийгъа эйгъен:

– Эй, инсан, засыб вас югвалла гъааъас вуккан. Гъу эйгъен гыргын карбы сикIыл`ни вахтале вас гъазирда ихъес. Зы йизди джинаршыс амыр гъааъаста, мани хайыке вас ыкканан гыргын кар гъаъасын. Еера гъу едисхъа гъайекIне, истирагъат гъеъэ. Агар вас ыкканхъе гъунар гъайняа гийре, йикканхъе йера.

– Танбал хъунащее эйгъен: – Шу

ишыс къийхъа мичIейб гивгъле. Зынар едилхъа ал`джеехас йиххъаIс.

– Джинаршыни паччагъе эйгъен: – Эй, инсан, зы вакIле увгъойн гъу залхъа амыр гъееэ, зынаб йизди джинаршылхъа амыр гъааъас. Манва увгъо, мана улеке агуна.

МичIейдийн хъыхъайн. Танбал хъунаще никIеке озахъийхъа, къахъа хъыгъейчIена. Илеекана цIобан йизод гёгъу. Хаан аккабы хъау, едисхъава хъыгъейчIуна. ЙаIххъыл` джелед алхъа эйгъен:

– Ай, Аллагъ, гыргын зы увгъойн карбы ыхъайнбыхъи. Джинаршыни паччагъе зы алдамыш гъидейинахъи. Вай, манке зы няхъане йихъес. Саджад кар гъидеъэ, адаме зы гийкIасда. Закеб хайына иш ваахаI деш, едикIлене эгъес, кумаг гъеъэва. ГъамаIхубфыкыр гъааъа ед`ни хаахъа гъирхъыл`на. Илеекана еде магъаIллэ йизод хъадахъва. ЕдикIле йиш къайджеме, оIгилхъа къадархъун, эйгъен: – Ай бала, гъу няний ворна? – Хошгелди. Нягъас гъу гъаIшдилхъа ме ед`няарийва иттёву? Югравор гъу ары. Манбы хаахъа эбчIы, тезебан меб хуIва абакIа. Гойне бухарайни яник гивъурунбы. Еде мед инкъике хъидгIын гъаъа гиргъыл. Ай бала, няаний, няхъаний гъу айгу? НягаIрне гъу доланмышейхъе? Адамий нягъас иттяры? Еде гъакке суалбы гъеле, йищейыд кыры илихъен. Хъийгъа йище эйгъен: – Адий гъу зас геед суалбы гъуво. ГъаIшедед гъу кыры гъеле залхъа. – Захъа иш геед вобна, айрес ехаI деш. Адамий хааъар дешда,

вакьабышысхъа аркын. Сайыр юххъан хъалес. Зынаб хаана иш гъааъа. Мана фыкырашмишийхъана едикле джинаршини паччагъни гъаклее иттегъес. Маинкье джелед алхъа эйгъен: – Кьолле йыгъна гийъыр, хаахъа сайкласда. Маинкын фыкырбы джени хааъад аху ыхъа. Едикле къеджен няъасмы йищена фыкыр дагъыныхъавоб. Едейид джелед алхъа эйгъен:

– Вай, гьиджоонахан ыхъа. Адаме ичий кьыгъийшунихан хъары засхъа. Няъас мана саджурайра вор. Маинкына фыкыр менни джиге воб. Заква йиккан-дейкан йишонееъа. Вай, зы гьиджооне гъаъас, вай йизын хав къутоткгулын. Йищеле дьугуленра ед' аркын йицлее гешена. Кьолле йыгъ ыхъаме, йище едикле эйгъен: – Адий, гьу нарагъат меехъе. Зы дегъе аална. Захъад хааъад геед ишбы водунбы. Манбы едикле къайхъыме, шадеехъена.

Маинкье эйгъен:

– Ай бала, зы гьу нахурне айхъас, еера йыгъни хаахъа. Анджах закле гьу са джурайра къеедже, бала, закле дузун эгъе. Дешхъее гьу адамее къагъашунане? Манчыле зы хъайекьална.

– Йище алхъална гъаа гиргъыл. Адий, деъэш, деъэш – махдун кар дешин. Адамий геер югна вор. Захъа хааъаб иш геоб воб, гьаманчиниме зы хаахъа телесмишеехъена. Едика хува айирхъу, мана йалххъылхъа хъыгъеечлена.

Танбал хьунаще къадеехъан хаахъа хъары. Йиклеехъа вашни джурал'на фыкыр хъавайлена: – Ай Аллагъ, хав нахуднахан? Джинарше хаалхъа гьиджоо йыгънахан аляу. Гъаклебаб манбыше зы эйгъена иш гъавъунанихан. Гьамани фыкырыка маинкье хаан акка аахъан.

(Хъийгъийн хъалесын)

Кизда арзу

Сувани кутӀнеӀаб авхӀу воб маӀкан,
ДжанейӀаб илвийкӀар ваӀш арзу, фыкыр.
Са писди ыкӀарын йизын йикӀГ гӀойчӀан,
Мысана арзубы бес ихӀес быкыр?

ГӀу дена аӀджызра, хӀеера, ай ед`и,
Нимеена лезимра гӀу йизди кӀане.
Нимее чакӀы хӀеибхӀеэ, адамеер вухӀеэ,
Ед`илхӀа онаӀа, дареехӀа гябкӀее.

ХаӀбна баляа вобна – аӀдаалат дехӀай,
ИлӀозре, инсанар, дюн`йе маӀа зай,
Ворнана сеселхӀа са хӀевлесда гӀай,
Са айре, йикӀГеена дерд сибык хӀеетӀэ.

ЦӀа хӀидхӀу гӀедхӀан вод быкырын джагӀан,
Эбака гӀалакхӀа хӀулерса джаван,
ЧаӀв дегӀе, кӀалечче кӀылынджий кӀалхан,
Инсан, давӀийбышке гӀу хыл` цӀыцӀеетӀэ.

Дюн`йел` лезимбава ибхӀын гӀар гӀайван,
ГӀасре табийӀатыс ихӀес зы гӀайран,
Коксеенче эб гаӀна са бала джейран,
МоохӀеджын джан гӀеле авчийни хыл`е.

ГӀаӀшде хайӀбы нурей, гӀамбаше аяз,
Йишди хайӀбышейӀаб хаӀмде гӀобхӀан ваз,
ГӀини уфтан девурыс гӀымаӀа шу наз,
Шу джад гӀеххӀан маӀа вушун тӀетӀГ-тӀеле.

Йишди хайӀбышейӀаб моохӀеджын лачын,
Сел`лимба вухӀеджын хаӀгаӀб гогарчын.
АххӀеджын гӀалеӀад джагваран байрагӀ,
КӀанатбышыл` ооӀад тӀетӀГбы ихӀеджын.

ВухӀеджын коксийл` оо банавушна тӀуч,
Ушахни коксийл` оо моохӀеджын джыда.
Йизди каламыка гивхӀуна куда,
Даава-даӀвӀийбышыс вухӀеджын нукӀта.

Церрийна маъаллим

Цепбийна гъаѳрф аѳлифбана,
Кумагыка зы обкѳунна.
Цыцѳавъуна заѳгъмат йигъна,
Аагвал гъааъас деш, маъаѳллим.

Гъу увгъу гъыѳрмаѳт гъейъэва,
Хаѳрна хъооѳхъей, оза хъихъева.
Хаѳр хъихъа, инсан ихъева,
Увгъу заѳѳле гъу маъаѳллим.

Къыйна зы гъу шад гъаъана,
Йизди йикѳейъар гъаъана.
Гъыѳрмаѳтыб вобна вахъана,
Гыранра вор зас маъаѳллим.

Деш мысѳаджар ааѳс йикѳеле,
Зас йикѳелѳд гъу дарс гъеле.
Дарс даѳхъыѳ, гету йикѳеле?
Гъаѳше шадра вор, маъаѳллим.

Аѳрзу гъааъа зы вас мана,
Ышмыр ваѳшшеле гъеххана.
Гъар аѳрзуйлхъа гъу гъихъарна,
Йизда церрийна маъаѳллим!

Хияр Ияр

Иярни джуваббышыле ед аІхъаІна гъаъа гийгъал, мана пертхъа, чашмышхъайни улепбышка сана едихъа илякка гийгъал.

– Гъу дегъе сайыд ман гягъас деш, йизда бала. ТІетГен кІатбы гяйгъен йыгъын яш дегъе оІтмишхъайн. Гъу гъаІше дегъе хаІр хъыхъа.

– Бес ман гъаІше няана вод?..

– Манне?.. ШавукІлена йидж аІа, няаме ман. Мумкум вобна ман хаІмдийни мыцын няхъанме джад гъаІдхыІ адкІын вод.

Мани йыгъыле хъийгъа, гъаІкГедад Ияр гыІхъийгъалла ээхъени ишбышхъа меннаІхуІд илякка гидгъыл. МеннаІхуІд манчыс къиймат гъооле гидгъыл. Ман цІетда садджу чини тагъни ярпагъбышык` авуд ээхъени карбышди тІаркІеений ахва, гъаІше дегъе ман геелесди вахтал` делесни ялагъбышеени хиярааршыни гъаІкГеений фыкыррашмышехъе, ихтилетики сана манчыни ишике, чис лезимни караке, дердбышке хабарний авхъаахъа. Анджах вахтан чина иш къоодженаний; хаІм-йыгъ Ияр аляды, хъыІхъийле хадний хъехъе.

Са йыгъыл` Иярни кал` лелхъа гозет` гъидяаъана джаб са иш хъабайле ва мани каран чин диндж хылеенче къешцен. Гъуджоона де ыхъа? Са мичІеед, вергъени шуъаабыше ярпагъбышыл` оодун кІарацІан чийин дамджебы илѳгъанкъаІ, Ияр къалидхъуйни ялагъысхъа хукаар дешын, джагваран булут хъиннеен гурт алигына, йыцни ешбышеена са кІинна ичий делес хъеехъе. Манкъука сана джена кІинна чоджий.

– Едее шакІле садджу чІакІын хияраар хъодева увгъу, – ИярыкІле

ман июттун ичийн сес къийхъе.

– Зы хурунчык` хъетІа деш, – кІышщени сесека чоджее эйгъен.

– Хиярни шойбышылхъад, иляк-ке, къелбы гимийхъе, – ичее чодж итІумаъа гиргъыл. – АІгътият гъееъэ. Эйгъевуд ки, къел гиххъыйни шойбышыл` къапІын хияраар ээхъе.

«Нимее миджагыний хошун сесий!»

– Иярни фыкыреехъа ман хъадайле.

– Зы шойбы деш вод кІѳкъаІ, – гадее маІхуІд джаваб хъеле.

Манбы, аІгътиятыка сана ялагъбышди аІрее ыІгъвийкыр, хуруни хылепбышка сана ярпагъбышди аІреедын чІакІын хияраар тІабалыгы хъода, чика сана джонкІинин ведра гяцІяъа гивийгъал.

Ияр, ючейлейи чоджуле матхъа аху, ул` гидябхы манбышди гъар гъаракатылхъа фыкыр гъооле гийгъал. Сайыд манче чини акъвал` баІмбаІк хъиннеени тІубааршына къуІмааІла гысс гъавъу. Манчыни быкырни джасатыке алла ыІбраІт са зезе оокка, са къатІна манчыссе йидж йикГел гъийхан, ацІахъе деш, гъуджоо гъаІий. Чилхъа хъадийле хъийгъа, оохъа иляккы мее, манчикІле июттуда аІхъаІна гъаъана ичийна къоІбле кІаарна ул` къоодже. Маа дегъе Ияр гъалад чашмышехъен.

– Гъин хияр гъала кІилдавуд, гъала гъидхъыр дешуд, манчын хъодхий гъала зарада ээхъе... – Ичее маІхуІд увгъу, чилхъа кІатылна ярпагъ хъааъа.

Ушахар абкІынийнбы, анджах Ияр гъала джони гъаІкІее геед фыкыррашмышхъа, энке геедыд, гъала джанал` ооджени чик хъетІуйни къуІвалІнани тІубааршына къуІмааІла

авхуйни, ичийни гьаКГее фыкыррашмышхъа. Гьамни джад йыгьыл` манче ыхъайни гыргыни карани гьаКГее Ед`-тагъыс хабар гьааъа. Анджах чис ичий хошеехъа хъарийни гьаКГее, чик хъетГуйни къуГваГнани тГубааршыке йикГ` наГхуГд титрамышхъайни гьаКГее джес кал`ма джаб гьавъу деш. Сайыд ки, наГхуГр ичий гозет гьейГийни гьаКГее, белкед йидж джека сана аляатГава йикГее умуд вухъайни гьаКГее джуваб джад увгъу деш.

– Хиярар джос нишысынбына? – Иярын едике хабар авхъаахъа.

– Шы инсанааршыс ыккийкананбы, – едее маГхуГд джаваб хъеле, – шы – манбышыс хайырыкан емишбы вод. Шы дена са джад суфра ачмышехъе деш, шы дена не кьыГлина, нейыд кьыГдимына са джад салат ээхъе деш. Шы, – маа ед` ахъаГна гьаъа гийгьал, – кар одхъанни устолыл энке кьомадын тараваз вод!

Тагъын гьавГийни мани хабарыле хъийгъа, Иярыс къанмышехъен ки, ичий мер манчихъар хъигъна айресда. Бес мысана айрес? Манче мед едике хъидГын гьаъан:

– Бес манбы мысана аблес? Няъа гыргынбы са джигее сидяъа?

– ЧуГнки гьаарынчыхъа чина гьийхъарна вахтий чина джигга воб. Цетда гьидхъырийнбы салатыс гядхы айкГан, хъийгъа гьидхъырийнбы банкГабышеехъа саъы, чике дузлахбы гьаъа, кьыГдимына устолылхъа гиххъес манбы кара ааГнбы...

(Хъийгъийн хъалесын)

*Табасаранни мизеле йыхъ-
сумылхъа саакГал гьавъуна
– В. Гьамзаев.*

Ватаныс кьуллух гьезэ

Нимаа ыхъеэ гъу херна,
Ерлибышис яд ворна,
Гъу йиклен алертлас деш,
Вал` оохъа хъалес мерна.

Сува чӀиебы йицин,
БатӀра вод хъаъа ишин,
Ватаныле иттюн кар,
Дюн`йейил` медын дешин.

АкӀал вукӀлеехъа сеэъэ,
Йыгъна джига кьуӀмеъэ,

Гъарыбдоод медын оӀлка,
Ватаныс кьуллух гьезэ.

Гъалална кьысмат югна,
Бар гьоолена йив югна,
Къазындж гъаъас сагъын джан,
Шугълет гъаъас хив югна.

ЙикӀека ишлемишхъес,
ДжаӀмаӀгъаӀтыка ихъес,
Сувал`на МагъаӀл югна,
ГичӀ дена ешемишхъес.

Една мизий урусна миз

Шу едни мизен хъадхъаѿс,
Къеджен хедда вод гъавас,
Агълада хъадхъаѿс ыккан,
Декъяар-едяар шад гъаѿас.

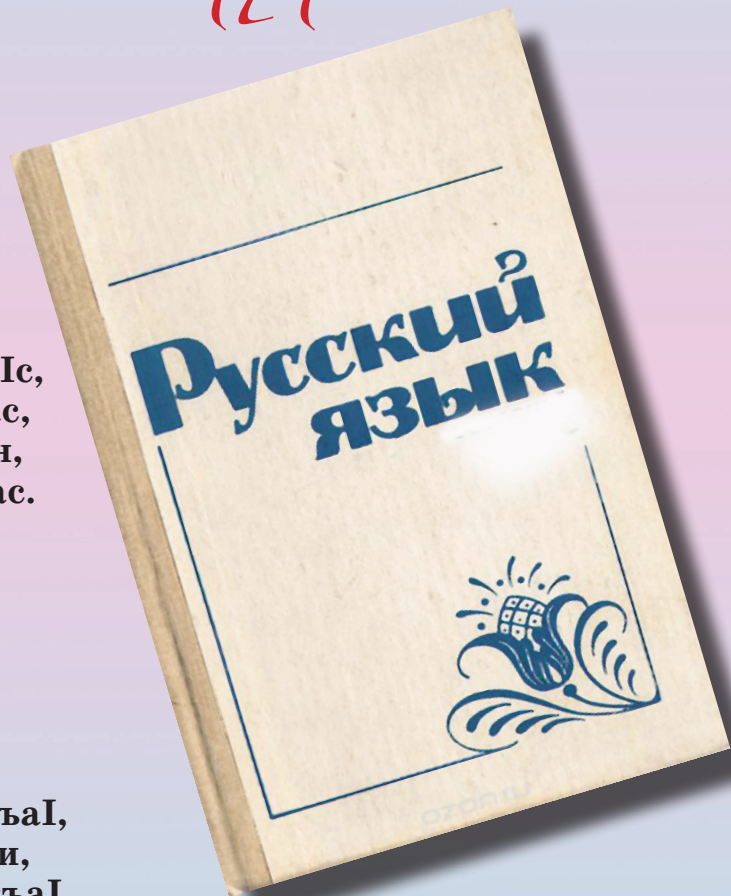
Цаѿхна миз аалимарше,
Йыхъбышди ширарше,
Адабиятна миз вухъай,
Субут гъаѿа шечѿбыше.

Хъодкуда ойѿлананкъаѿ,
Серрасда хъаѿдаѿххъаѿнкъаѿ,
Йишин йикѿбы шад эйхъи,
Йыхъсум юшен гъааѿанкъаѿ.

Йыхъсум юшен гъааѿанкъаѿ,
Медын мизейр илекка,
Дюрустба юшен гъеэѿѿ,
Саѿгъву, къалат къимекка.

Итгуба воб миз една,
Чик хъигъна миз урусна,
Ман мизейр ваджибда вод,
Йыхъбышис къоѿйсана.

Къоѿтѿсда гейб вукканна,
Шас урусна миз вобна,
Йишин зиренг ушахар,
Югба хаѿб хъивхъес мана.

Сёюна Хабар

Сувани кьома са члалагее халданани гьайванаршини арей са халбна сё вухьа, манчихъаб кьоубле пытабы ыхьайнбы. Кьоншивалее са сываллай вухьа, манчихъад кьоубле хурун балабы ыхьа. Йыгъбышди са йыгъыл сё абына сывайсхъа, манчикле эйгьен: «Ай сывал чоджий, дора ши саджигее йешемишхьес, йишин балабыд са джигее чоджеер йичибыхьинне йешемишхьеджен». Сываллай мани ишис разёохьена, мана лап шадоохьена. Манчин фыкыреенче эйгьен: «Нимее джаб югна ишее мана, зы нишина джаб фыкыр гьаъас деш, гыргын ишбы сёюн гьаъасынбы, зынаб гьар йыгъыс югба одхьанни караиб хъывхъа къаливхъасда.

«Йахши сё чоджий, зы разийба воб, кьийнийни йыгъыле джад ши савалес са кузулехъа, саджигее йешайш ыккеес».

Халм олтишивхъа, мичлээдийн хъыхъа мее, сёюн эйгьен: «Сываллай, кьийна гьу вакле шас охьанасын кар тлал гьаъас, зы балабышква гивъарас, манчил мугъайатывхьес,

кьийхъа зы хъигъевчлесда». Сывал йавашба-йавашба авайкланна чолейхъа. Са кар джад дехъа эхьал хъавайлена кор пашманба. Хъабы мее сёюн эйгьен: «Сываллай йишди балабышда са хъивкьуна. Сывал матувхъа эйгьен: «Йиздане дешхъее йыгънана бала? Ай дост шахъад гьалше йыгъна йизда дешда, ши са хизан вобна. Гьувора карыд охьне къаливхъе. Кьийхъа мичлээб меб гьу вуххъалс гибхъу охьансди каралхъа, кьийна гьу адийн джад ыхъа деш». Пашманывхъа сывал кьилёохъана. Мичлээб меб авайкланна чолейхъа. Маб эхьал са кар джад дена хъавайлена. Сёюн мед эйгьен: «Ай сываллай кьийна меб йишда са бала хъивкьуна. Йиздане дешхъее йыгънана?»

Ай сываллай, ши гьалше са хизан вобна, шахъад йизын-йыгъын дешин. Гьувора васын карыд одхьун къаливхъе. Ихьесын ыхъа вод. Сывал сабара вахтна фыкыреехъа авайкьанна. Манчин эйгьен: «Гьин ыхьесын кар дешод, кьийхъа джаб зы мани сёюна пай хъевлесда. Йизын

балабы манчише чини пытыбышис охъанаъу вод, заклед эйгъен йизын йыгъын дешин». Хъабы чини джигайлхъа са тика караньд одхъун, йугба балабышхъаб бгяашу, сыва никеехъа авайкIанна.

Мичеоб сугъооцIы мее сыва хъабы сёюкIле эйгъен: «Ай сё чоджий, дора къийна зынай гъу са зияратылхъа вуIххъаIс, эйгъе водагар мани зиятатылхъа гъбкIынее гыргын ишбы йугда алгъааIс, гъатIуйнъкаIд ши гыргынбы дженнете ихъес». Сё сываIйни ихтилетбышилхъа алдамишоохъена. Сады-хъады манбы айкIананбы са дереехъа, маа халбна са къайе вухъа. Мани къаейни алреенче илгъеечIес ыккан ва увгъо сываIйн сёюкIле. Цепба сываIлай манче раIгъаIтба илгъоочIена. Манчин эйгъен сёюкIле: «Вай-вай нимееджаб сибукне хъывхъана, гыргын эзерикIарбы адкIынийнбы. Сё чоджий гъаIше йыгъын нубатодун. Хъувора зы вас кумагъд гъаъасын. Сё явашба явашба къайехъа оочIена, сайиб мана ачаахарна, йе ахъа йе къаххъа дёохъе ахвана. Сёюн гъаIраIй гъаъана сываIйлхъа. «Ай чодж кумагъ гъеъе зас! Амма сываIйн кумагъ джад гъаъа дешин. Хъабы кланехъа сываIйн эйгъен: «Ай сё чоджий, бес вакIле гъу гъаъыйн ишбы югдане къедже, гъу йизын балабы йыгъни пытабышис охъанаъанкъаI фыкырее гъуджоний водун, гъаIше зынад вас кумагъ гъаъас деш. СываIйн гъабкIын чIалагеенче гыргын гъаIыванаарсагъанбы, манчис хабарбы гъаъасынбы наIхуIбей сёюн вудж алдамыш гъавъу, балабы дена авху». Эхъалхъа мее сё маа гъабсырна, гойнеб эхъал` сываIлай абына, чиква медын чалагын гъаIыванарьд хъотIул мана сё охъанна. МаIхуIд сываIлайн чини балабышил` алла сёюс югуд диван хъалаъан. Мани йыгъыле хъийгъа сываIйн сёюн пытабы чIакIы хъаъанбы...

*Урусни мизейле йыхъ-сумылхъа
саакал гъавъуна – Ш.Бабаева*

АДИЙНА АЙМАЙЛЕ

Хынак`ни чолбышеехъа
МаГънийбышка ааI.
Эхъал` хаахъа савкIалас,
Вухъесда йаIххъаI.
Зы са ийессийс йикIее
Джига воб хъавъу,
ЧуIнки къийна аIмаIлейс
ОхутIнай гъуву.

Чапарбышын ян аххъы,
Дамайсхъа гивчIу.
Тирааршыни йыIгъыIле
Шахъа илгъевчIу.
Сувалхъа мее оIгееъад
Зазаа, чигаляг,
Диригбыйи оIрушбы,
ВоIхааIршын чIалаг.

ОIруIшылхъа джан авгъу
Сувани йаххъыIл`.
ГыIхъыйъалла сарыйи
ХаIрра къаравул`:
Цеъбышын боIлюк хъооI вод
Чини са яник`.
Са сурал`ыд кабайбы,
Калезеер, баIник`.

ТIетI`быше думайбышыл`
Хъеха габабы.
ГыицайIар вод гынйаъад
Дера, тепабы.
Булутбы оIтмишхъа ааI
ХаIйбышке алла,
Къаджырааршед, алидкIыр,
Ем тIабалаъа.

(Хъийгъийн хъалесын)

*Урусни мизеле йыхъ-сумылхъа
саакIал гъавъуна – Валегъ Гъамзат.*

(ОIгийл`ын 2 –ъэсди нумрее)

Воб чихъа гъибхъырна кок,
Гъам вобна кокай.
Гъар сурал` окI алябы,
Хынак`да думай.
Хыле къут`ъе, одхъанни
Карака гъвцIу,
ЧуIнки къийна аIмаIлейс
ОхутIнай гъуву.

ГъекIу, маа дадалаарше
Къанат илхеле.
Къазаар гъивага, деш
Айце хъинеле.
ИлгъевчIу воб маIгъаIлла,
ЙыIкъаIл йидж авху,
ЧуIнки къийна аIмаIлейс
ОхутIнай гъуву.

ХааIни булутбышылхъа
Гъоозар вобна зы.
Чолее тIетI` сазийле деш
Оозар вобна зы.
Верыгъеныб къуIмааIла
Ишыгъ къахуву,
ЧуIнки къийна аIмаIлейс
ОхутIнай гъуву.

Сувайна хабар

Сува̀ни ма̀гьа̀лни хиваршини санчей саакитба, джона иш гьааъан, му̀гьу̀бба̀тыка йешемиш воохъен инсанар вухъа. Мани хивей гьарункъухъад гьивадже мал-къара, эзан багъ-бахчебыд ыхъайнбы. Йыгъбышди са йыгъыл` эхъа хъыхъана вахт вухъа. Чалагни сурале мыс хъувхъа мани хивеехъа са су̀ва̀ абайлена, чис охъанасын кар т̀абал гьаъасва. Хивни кырагъыл`ни са хаасхъа хъабы, иляакана к̀ат̀еер гьиваджени дягайн акка ачухда вод аху. Манчиле су̀ва̀лай шадувхъа эйгъен: «Гъаа-а-а., зы гыня йизда вухъун хъааъасда, са югна к̀ат̀еб йизди достус вуккейс, манаб шадааъас, гьасре алхышбы гьаъа оохънеджын...». Су̀ва̀ дягайсхъа делес хъувхъа мее, мани дягеена дадал гьоок̀а гивийгъална. Манчин гьарай гьааъа гивийгъална: «У̀у̀лий-у̀у̀у̀, у̀у̀лий-у̀у̀у̀, э̀к̀да сугъоце, шалхъа баляа воб абы, гьа̀шде су̀ва̀лайн ши гыргыда охъанасынбы, шас кумаг ыккан». Амма са инсан ник̀еенче сугъдоцана, дадалыс кумагыд дехъен. Дадалын фыкыр гьааъа эйгъен: «Зас са инсаныке джад кумаг ихъес деш, йизди дегейдын к̀ат̀еер зы джад кьорамыш гьаъас гьадк̀у, зы мани су̀ва̀лайс са джаб к̀ат̀е гьевлес деш...». Дадалын кьобк̀ул су̀ва̀лайс к̀ухъ ы̀ха̀с чалышмыш воохъена. Су̀ва̀лайн манчик̀ле эйгъен: «Ай йизда дост, дора зы вас са кьизилена кьукъ гьевлес, гьунаб са к̀ат̀е гьевле, манчике вас быкырна ферма к̀ат̀еершина алившес ваа̀ха̀с». Дадалыс мани джувабыке хъа̀л вухъа эйгъен: «Су̀ва̀лай, вассе зы алдамыш гьааъас ваа̀ха̀с деш, гьу нимееганбы гьаъэйд, зы гьу дягайсхъа делес хъувхъес джаб

гьаваасарас деш». Дадал гьалаб гуджнаба су̀ва̀йлхъа к̀ухъ ы̀ха̀сва кьоок̀ална, кьо̀ни-хъебни йа̀хъее манчис к̀ухъ ы̀хы̀ меега, су̀ва̀лайн эйгъен: «Ва-а-а, гына дадал лап э̀к̀на воб, манчика сачахарас ваа̀ха̀с деш, зы мана хъа̀ваа̀кьа̀нааъасда». Сабара вахтна гозет гьаъы су̀ва̀йн эйгъен: «Ай дадал-чоджий, вак̀ле зы кьооджена, зы вале гейб ха̀бна гьа̀йван вобна, ч̀алагейдын гыргын гьа̀йванар зале хъайкьа̀нанбы, гыргынчин зас пай абайле, джо одхъанни караке. Сайыд ман ихтилет кьийхъен яныкни кьаргык̀ле, мана к̀анехъа хъувхъа эйгъен: «Бе-е-е-е, бе-е-е, ненана гьайня гьарай – гьа̀шир гьааъана, зас няк̀ гьиделена?». Дадал шадувхъа эйгъен: «Кьаргай- чоджий, дора ши мани су̀ва̀йс са югун дарс гьелес, сайыб мана йишди хивыс делес джаб хьимоохъеджен». Манджуваббы кьайхы мее, су̀ва̀лай э̀к̀ба ч̀алагни суралхъа гьивху авайк̀анна. Сайыб дегье мана су̀ва̀алай мани хивеехъа абы деш. Дадалый кьаргыб достар вухъа, гьар йыгъыл` мана су̀ва̀лай хъа̀ваа̀кьа̀н гьавъийн хабарбы гьаъа, а̀ха̀набыд гьаъа ешемишехъенбы...

Урусни мизейле йыхъ-сумылхъа саак̀ал гьавъуна – Ш.Бабаева

САМУР

Чайнеенче гивийгъалуб гъу, Самур,
Сувабышын ярашугъ вод гъу, Самур,
Сасса вахтал` илвийкъалуб гъу, Самур,
Сасса вахтал` кIарацI хъоохье гъу, Самур.

Майруллагъеенче гивийгъал гъу, Дюл`ти,
Джинейгъаб Самурелхъа илѳока гъу, Дюл`ти,
Кумагыка хъодкы хъаѳа чейлягъбы шу,
Хъян гъеле Дагъыстанни багъбышыс шу.

Азербайджаныле ейлягъчеер абайле,
Гогъар-гъамбаз экIда джосхъа сабайле,
Сабы-хъабы Самурасхъа савайле,
Самурассе чейбы хъау хъавайле.

КъыIдим гъадкIын аляѳа йыIгъааIр мыккыка,
Юххъанийлхъа эрмиш гъаѳа вергъека,
Юххъанийка сува-чIийе хъодку хъаѳа,
Нимеена джаб гуджуб вахъаб, ай Самур!

Йыгъын хъяныд йыгIни дердена дарман,
Йыгъын ел`кануд оIбкабышда дарман,
Васхъа арына юг хъаѳа гъу пыл дена,
Нимеена къувватий вахъаб, ай Самур!

Самур-дама йишда вобна барака,
Вуджуб воб Сувал`ни МаIгъаIлыл` доюка,
КъыIдим гъадкIын авайкIануб салука,
Юххъанийка авайкIануб хъаIлука.

Наҗхуҗбий Молла Насреддине, аҗмаҗлейл оо терсинара гиҗур, йаҗхь абҗын.

Насрединисхъа шаагирдаар абы эйҗген ки, манбышыс джуни лекциябышыл кыра гьелес ыккан. Мана разехьена ва манбы аҗмаҗлейл терсинара гиҗурни моллайхъаб хыгьна лекцийейни залеехъа авайҗлананбы.

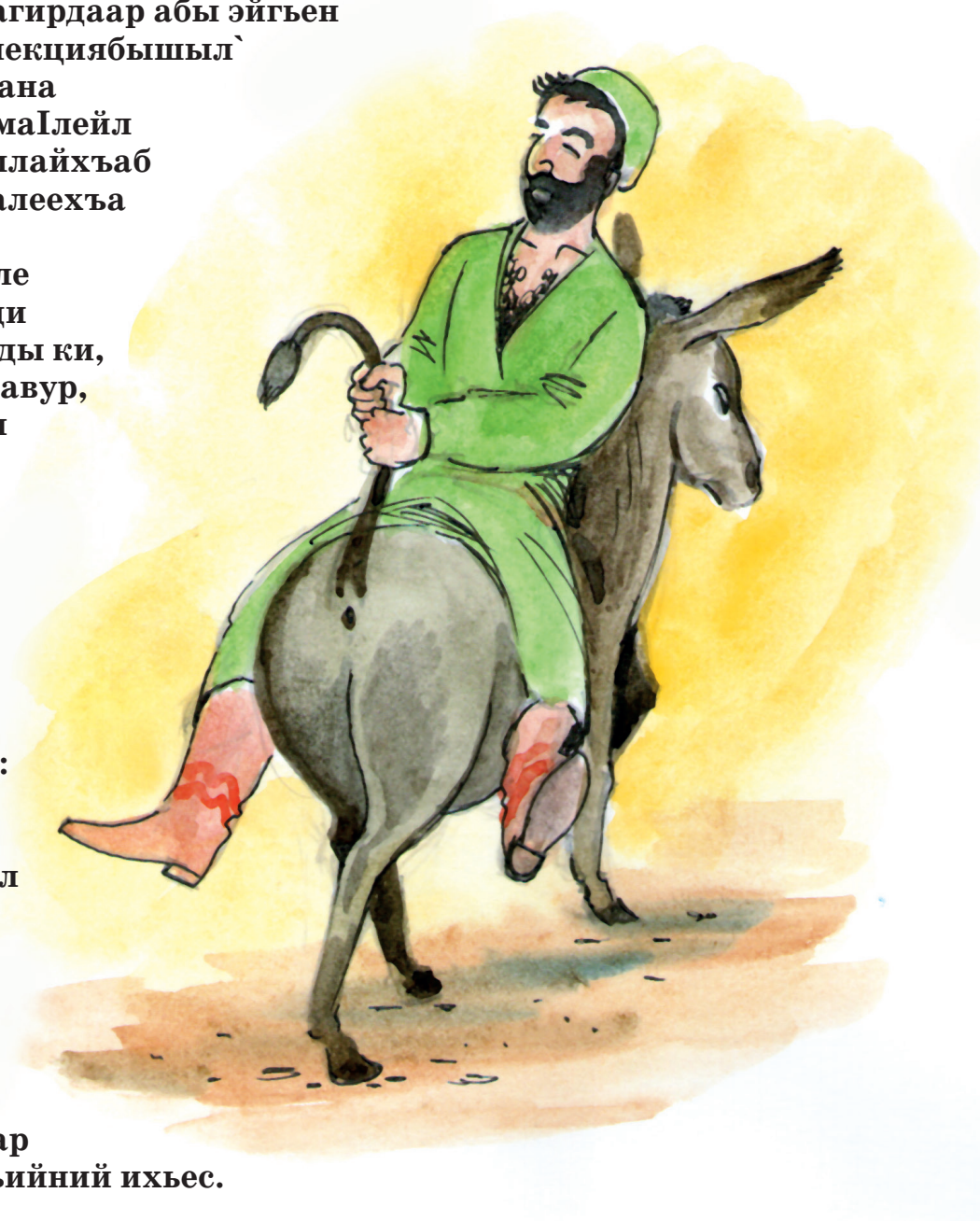
Джаҗмаҗгаҗт манчыле матхъа ахва. Манбышди фыкыреехъа манн хъады ки, гына молла ахмагна савур, джукаб хыгьна хъооҗн шаагиртяарме джулеб ахмабавуб. Эгьелан шу, вушу аҗмаҗлейл оо терсинара гиҗурни инсаныхъар хыгьна ааҗи?

Ушахааршыс ахыр моллайн ман гьаракат йыҗкьда хъады, эйҗген:

Молла! Шахъа инсанаар иляака. Гъу нягъа маҗхуҗр аҗмаҗлейл гиҗур?

Моллее, кышшы хыхъа, эйҗген:

Зы агар аҗмаҗлейл хъоркура, шолхъа йыҗкь сакҗал гъабы гиҗурийнхый, манн кар шос гыҗрмаҗт гьидявгыйний ихьес.

Наҗхуҗбий мола Насрадиныл инсанмыш деебхъа.

Сайаҗххъее кьоншее моллайссе аҗмаҗле гьооххъа. Моллее эйҗген: «Дешда захъа аҗмаҗле». Мани вахтал аҗмаҗле гьоокҗа гибгъыл. Кьоншее эйҗген: «Эфендий, гъу закҗле увгыйн ки, вахъа аҗмаҗле дешда, бес мана гьоокҗана гьуджоона?»

Моллее, калле кьувохъарыгы, эйҗген: «Ай Аллагъ, гъу нимее джурайна инсаний; гъу аҗмаҗлейлхъане инанмышехъе, дешхъее мучҗру джагвара хъувхъайни залхъа?»

Саҗгыйфа гъаззир гъавгъуна – Хизри Ильясов

Деккаришин дэжуваббы

– ОІгмиш вухъай хеббананбышин хасият водун, маІхуІд джокІле джон нягъаКъыІйваллабы къедже деш.

– ГыІрмаІтукана къаІсвалла, Гынийшена пай вобна.

– Югвалин югвалла тІабал гъааъа, писвалин писвалла.

– АцІахъе, вас къабыл` дехъен, мебынбишисыд къабылехъен деш.

– Гима гивъурийнкъаІ санкъве гумрагъука увгъийн:
«Захъар йицІыйре дих ворна».
Ман ихтилет АІййарыкІле къайхъы, увгъойн:
«ХаІбба дешоб».
Манисанкъве увгъойн:
«Зас Гынийше са дих гъуву».
АІййарыкІле манкъун агъыкан эхтилет къайхъы,
увгъийн:
«КІыл`ба дешоб».
Гынишени сирылхъа гывхъарас воохъенбы деш.

Едни музейна хьошше

АІЛИФБА

Ё

Кыдими́на аквейгаб сё,
Ёргъан абчы кылёохъа.
Ёкьубле ваз диетайл,
Хъивхъес вуккан ёххара.

Ж

АрдаІвайни гаражее,
Вод ёкьулле жигулий.
ИдааІ са жигулеехъа,
Лап джад хъыхъава хылий.

З

Зака сана залеехъа,
Йишда кьобле зер абы.
Билетис пылбы дешва,
Классирее аххъы гязы.

И

Итгаарийн алившу тезе гитара,
Гибгъылна июттуба хъаІбаІххъаІ маІгний.
Анджах клансертеехъа са джар итдыры,
КъавджуйнкъаІ гьоокІана вухъай итгаарий.

Й

ЙыгІыре йиш йоІххеехъа,
Гъибхъыр йыгІни йыгъыле.
ЙыкьаІл йыкьын мешукІбы,
АІлгъааІ йыгІни йыгъыле.

Талмуджебы

ГыцлаагIарна хаIвна ул`,
Йидж хаIмдийна къяравул`.
Гагь хъоохье араб хъинне,
Гыргалеба гагь вукIул`.

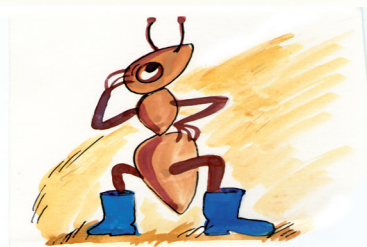
Пештик` авуб къялёохья.
Къялибхъы джаб, пай гёохья.
КъоIвааIршыка достуба,
Хуваабышыле гъооха.

Ихъейыд чихъа веебар,
Ийхъва деш чише палтар.
Веебаршыл` ооъад гъаххъа,
КъяъадкIуйн эчеер, джыIхааIр.

Къошун-къошунна ийкар,
Чис кыIдимийсын саъа кар.
КыIдимына гийъар аквее,
Юххъан дюн`йелхъа гъойзар.

Гыргален аIйне,
Чихъа вод хъане.
Чеенче илэгъа
Шы чейии кофе.

РЕБУСЫ

Б + + УЛЫН

С +

МАР +

КЛАБА +

Дамайсхъа гъабкын кIатIе,
Къавджуна хьырхьымаIте.
Увгъу, хьинел` ооъабыб,
Воб оохъевуб хьIхетIе.

ХъаIлаб хъувхъа са хъаIнан,
ХьыркъымаIте авхъаахъа.
ХьыркъымаIте хъидаIбкыIн,
ХъаIлламышоохъе чилхъа:
– Хъувура зак` хъумоотIа, –
Гъавъу хъаIналхъа гъарай. –
Няхъа ихъее хъуш гъыIхее,
Хъовас хъивхъарас хъоIрай.

В. Гамзаев

Соколёнок

Лачын

4/2017

ИЮЛЬ - АВГУСТ

Иллюстрированный детский журнал.
Издается один раз в два месяца.

Учредитель :
Министерство печати и информации РД.

Регистрационный номер ПИН№ТУ05-
00348 от 01.12.2016 г. выданный
управлением Роскомнадзора по
Республике Дагестан.

Издается с января 2009 г.

Главный редактор
Мурад Ахмедов

Редколлегия:
Т. Зургалова (отв. секретарь)
В. Гамзаев (редактор)
Ш. Бабаева
А. Исмаилов (зам. гл. редактора)
Н. Исаев
А. Дадашев
Х. Назирова
Аб. Омаров
К. Омаханов

Худ. редактор З. Даганов
Тех. редактор Т. Лузина
Художник номера З. Даганов

Дата выхода в свет 07.08.2017г.
Тираж 234 экз.
Заказ № 88

Типография: ООО «Издательство «Феникс
пресс».
Адрес типографии: 367018, РД,
г. Махачкала ул. Петра 1, 61

Редакция и издатель: Государственное
бюджетное учреждение Республики
Дагестан «Редакция республиканских
литературных журналов «Соколёнок» и
«Литературный Дагестан»

Адрес редакции и издателя: 367025,
РД, г. Махачкала, ул. Даниялова, 55.

Электронный адрес редакции:
litdag@mail.ru

Цахурский язык.

Индекс: на год – 78438,
на полугодие – 73888.

Цена свободная